

ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΣΧΟΛΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ ΑΣΚΗΣΕΩΝ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1. Εισαγωγή

Το Πρόγραμμα Πρακτικών Ασκήσεων (Π.Α.) αποτελεί σημαντικό και στο μεγαλύτερο μέρος του είναι υποχρεωτικό σκέλος του Προγράμματος Σπουδών των φοιτητών/φοιτητριών της κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας (ΚΕ) του Τ.Ε.Π.Ε.Κ.Ε. Οι Π.Α. κατέχουν σημαντική θέση στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος, καθώς συμβάλλουν στη σύνδεση θεωρίας και πράξης με στόχο την αποτελεσματική αρχική εκπαίδευση και κατάρτιση των μελλοντικών κοινωνικών λειτουργών και για το λόγο αυτό αντιστοιχούν σε 35 πιστωτικές μονάδες (ECTS), 10 στο 3^ο έτος και 25 στο 4^ο.

Η ιδιαίτερη βαρύτητα που αποδίδεται στην Π.Α. των φοιτητών / φοιτητριών της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας απορρέει από το γεγονός πως τα κοινωνικά προβλήματα που η Κοινωνική Εργασία θεραπεύει συνδέονται άρρηκτα με την καθημερινότητα των ανθρώπων και για αυτό άλλωστε συγκαταλέγεται στις εφαρμοσμένες επιστήμες. Ο διεθνής ορισμός που καθιερώθηκε από τη Γενική Συνέλευση της Διεθνούς Ομοσπονδίας Κοινωνικών Λειτουργών είναι σαφής ως προς τον εφαρμοσμένο χαρακτήρα της: «Η Κοινωνική Εργασία είναι εφαρμοσμένο επάγγελμα αλλά και ακαδημαϊκό πεδίο που προωθεί την κοινωνική αλλαγή και ανάπτυξη, την κοινωνική συνοχή και την ενδυνάμωση και απελευθέρωση των

ανδρώπων. Οι αρχές της κοινωνικής δικαιοσύνης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της συλλογικής ευθύνης και του σεβασμού της διαφορετικότητας είναι κεντρικές στην κοινωνική εργασία, η οποία υγρετίωνεται από τις υεωρίες της κοινωνικής εργασίας, των κοινωνικών επιστημών, των ανθρωπιστικών επιστημών και τη γηγενή γνώση και συνδέει ανδρώπους και δομές για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ζωής αλλά και να ενισχύσει την ευημερία τους» (IFSW, 2014).

Λαμβάνοντας υπόψη αυτόν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα της Κοινωνικής Εργασίας ως εφαρμοσμένης επιστήμης είναι πρόδηλο πως και η Πρακτική Άσκηση πρέπει να βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με την κοινωνική πραγματικότητα και τα σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν κυρίως ευάλωτες κοινωνικά ομάδες, οι οποίες αποτελούν και τους βασικούς αποδέκτες των προγραμμάτων κοινωνικής πολιτικής. Με αυτό το σκεπτικό η Π.Α. στην Κοινωνική Εργασία στις περισσότερες χώρες του κόσμου λαμβάνει χώρα μέσα στην κοινωνία, σε πραγματικές κοινωνικές συνθήκες και όχι στο πλαίσιο εργαστηρίων εντός της Πανεπιστημιακής Κοινότητας. Έχοντας ως αφετηρία αυτή τη συλλογιστική που εδράζεται στην εμπειρία των Τμημάτων Κοινωνικής Εργασίας διεθνώς, αλλά και στη σωρευμένη εμπειρία πενήντα περίπου ετών στο πλαίσιο εμπεδωμένης συνεργασίας με κοινωνικούς φορείς της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας, η κατεύθυνση της Κοινωνικής Εργασίας υλοποιεί την Π.Α. με γνώμονα την καλύτερη προετοιμασία των φοιτητών / φοιτητριών για την ένταξη τους στην αγορά εργασίας.

2. Σκοπός

Σκοπός της Π.Α. της κατεύθυνσης στην Κ.Ε. είναι να παρέχει σε πραγματικές κοινωνικές συνθήκες τη δυνατότητα εφαρμογής όλων των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που αποκτήθηκαν στο πλαίσιο της θεωρητικής εκπαίδευσης έτσι ώστε με την ολοκλήρωσή της οι φοιτητές / φοιτήτριες να έχουν αποκτήσει εργασιακές εμπειρίες που θα τους επιτρέψουν να οικοδομήσουν μια ολοκληρωμένη επαγγελματική ταυτότητα κοινωνικού λειτουργού, ώστε να μπορούν να διαχειρίζονται με επαγγελματισμό και αποτελεσματικά σύγχρονα κοινωνικά προβλήματα.

Από τον παραπάνω σκοπό εκπορεύονται και οι γενικοί στόχοι της Π.Α. της κατεύθυνσης της Κοινωνικής Εργασίας που περιλαμβάνουν τα παρακάτω:

- Προσαρμογή σε νέες καταστάσεις
- Ομαδική εργασία
- Αναζήτηση, ανάλυση και σύνθεση δεδομένων και πληροφοριών, με τη χρήση και των απαραίτητων τεχνολογιών
- Εργασία σε διεπιστημονικό περιβάλλον
- Σχεδιασμός και διαχείριση έργων
- Σεβασμός στη διαφορετικότητα και στην πολυπολιτισμικότητα
- Επίδειξη κοινωνικής, επαγγελματικής και ηθικής υπευθυνότητας και ευαισθησίας σε θέματα φύλου
- Άσκηση κριτικής και αυτοκριτικής
- Ανάπτυξης ικανοτήτων, όπως παρατήρησης, επικοινωνίας, συλλογής – ανάλυσης –εκτίμησης –αξιολόγησης πληροφοριών, κατάρτισης και εφαρμογής σχεδίου δράσης για αντιμετώπιση προβλημάτων και αξιολόγησης των παρεμβάσεων που εφαρμόστηκαν.

Εκτός όμως από τους παραπάνω γενικούς στόχους η Π.Α. αποβλέπει και στους παρακάτω ειδικούς στόχους για τους φοιτητές / τις φοιτήτριες Κοινωνικής Εργασίας με βάση τους παρακάτω άξονες, που σχετίζονται με τη μεθοδολογία της Κοινωνικής Εργασίας:

A. ΑΞΟΝΑΣ Α: Κοινωνική Εργασία με Άτομα ή Οικογένειες

- Να μπορούν να διαμορφώνουν και να διαπραγματεύονται σε συνεργασία με τους/ τις εκάστοτε ωφελούμενους / ωφελούμενες το λεγόμενο «θεραπευτικό συμβόλαιο»
- Να τελειοποιήσουν τις δεξιότητες τους στην τεχνική της συνέντευξης
- Να μάθουν να αξιοποιούν τα προγράμματα και τις υπηρεσίες που διαθέτει η κοινωνική οργάνωση

- Να λαμβάνουν κοινωνικό ιστορικό και μέσα από αυτό να κάνουν διάγνωση κοινωνικών αναγκών συμβουλεύοντας ή παραπέμποντας τους αφελούμενους σε πηγές υποστήριξης στην Κοινότητα
- Να πραγματοποιούν κατ' οίκον επισκέψεις στο πλαίσιο διεξαγωγής κοινωνικών ερευνών και σύνταξης εκθέσεων
- Να αποκτήσουν δεξιότητες επαγγελματικής συνεργασίας και ανάπτυξης επαγγελματικής σχέσης τόσο με τους αφελούμενους της κοινωνικής οργάνωσης όσο και στο πλαίσιο διεπιστημονικής συνεργασίας με το προσωπικό της κοινωνικής οργάνωσης
- Να ασκηθούν στην τήρηση αρχείων και φακέλων λαμβάνοντας υπόψη την υποχρέωση προστασίας των προσωπικών δεδομένων των αφελούμενων
- Να αξιολογούν την εργασία τους με χρήση ποσοτικών και ποιοτικών δεικτών προκειμένου μέσα από διαδικασίες εποπτείας και αναστοχασμού να μπορούν να επαναδιατυπώνουν στόχους σε σχέση με τον αρχικό θεραπευτικό σχεδιασμό.

Β ΑΞΟΝΑΣ: Άξονας Κοινωνικής Εργασίας με Ομάδες

- Να εφαρμόσουν τη διαδικασία σχηματισμού και καθορισμού των σκοπών της ομάδας και τους παράγοντες που επιδρούν και επηρεάζουν την λειτουργία της
- Να καταστούν ικανοί να διαμορφώνουν θεραπευτικό συμβόλαιο που θα θέτει το πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας
- Να έχουν ενεργητικό ρόλο ως συντονιστές ή βοηθοί συντονιστών στη διαχείριση ομάδων σε όλες τα στάδια ανάπτυξής τους
- Να μπορούν να αντιληφθούν τα δυναμικά της ομάδας και να τα αξιοποιούν με τις κατάλληλες τεχνικές για την επίτευξη των θεραπευτικών στόχων
- Να μπορούν να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες και να λειτουργούν ως εμψυχωτές και υποκινητές των μελών της ομάδας για την επίτευξη των στόχων
- Να μπορούν να διαχειρίζονται συγκρούσεις ή άλλες καταστάσεις κατά τη διεργασία της ομάδας

- Να οργανώνει αρχεία καταγραφής των ομαδικών συνεδριών και να κρατά πρακτικά ομαδικών συναντήσεων
- Να αξιολογεί την ομαδική εργασία εφαρμόζοντας ποσοτικές και ποιοτικές μεθόδους αξιολόγησης

Γ ΑΞΟΝΑΣ: Άξονας Κοινωνικής Εργασία με Κοινότητα

- Να καταστούν ικανοί να συλλέγουν και να οργανώνουν πληροφορίες προκειμένου να είναι σε θέση να «χαρτογραφήσουν» τις κοινωνικές ανάγκες ή προβλήματα ευάλωτων κοινωνικών ομάδων της Κοινότητας
- Να εφαρμόσουν δεξιότητες κοινωνικής έρευνας προκειμένου να τεκμηριώσουν ποσοτικά και ποιοτικά τις κοινωνικές ανάγκες (διάγνωση κοινωνικών αναγκών), ώστε στη συνέχεια σε συνεργασία με τα στελέχη της κοινωνικής οργάνωσης να σχεδιάσουν κοινωνικές δράσεις
- Να συντάσσουν μελέτες, υπομνήματα και προτάσεις για την αντιμετώπιση των προβλημάτων ευάλωτων κοινωνικά ομάδων ή άλλων ομάδων στόχου
- Να δημιουργούν οδηγούς κοινωνικών παροχών για τα μέλη Κοινοτήτων
- Να εξασκηθούν στη δικτύωση υπηρεσιών αξιοποιώντας και τη σύγχρονη τεχνολογία (ICT)
- Να αξιοποιούν συμμετοχικές μεθόδους κοινωνικού σχεδιασμού ενισχύοντας και ενδυναμώνοντας τη συμμετοχή των άμεσα ενδιαφερομένων
- Να συνεργάζονται με τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης στο πλαίσιο υλοποίησης συνεντεύξεων Τύπου, αρθρογραφίας, συμμετοχής σε ραδιοφωνικές ή τηλεοπτικές εκπομπές προκειμένου να αναδείξουν κοινωνικά προβλήματα, ή να ευαισθητοποιήσουν της Κοινότητας
- Να συνεργάζονται με εθελοντικές οργανώσεις και ομάδες πρωτοβουλίας της Κοινότητας στο πλαίσιο δικτύωσης και υλοποίησης συνεργατικών δράσεων
- Να δημιουργούν επιτροπές πολιτών στο πλαίσιο συνηγορίας ή διεκδίκησης δίκαιων αιτημάτων των Πολιτών
- Να καταστούν ικανοί να διεκδικούν πόρους για την οργάνωση στο πλαίσιο υποβολής προτάσεων για αξιοποίηση ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή άλλων χρηματοδοτικών εργαλείων

- Να μπορούν να αξιολογούν το έργο τους στην Κοινότητα λαμβάνοντας υπόψη και το επίπεδο ικανοποίησης των ομάδων στόχου από τις παρεχόμενες υπηρεσίες ή την εφαρμογή προγραμμάτων
- Να τηρούν αρχεία που να αποδεικνύουν τη δουλειά τους και να μπορούν να προβάλουν τη δουλειά τους στην Κοινότητα.

3. Περιεχόμενο - Οργάνωση των Πρακτικών Ασκήσεων (Π.Α.)

Οι Π.Α. είναι μαθήματα ειδικότητας και διακρίνονται σε δύο κύκλους. Ο πρώτος (3^ο έτος, 5^ο και 6^ο εξάμηνο) περιλαμβάνει την «Εισαγωγή στις Πρακτικές Ασκήσεις I» (προαιρετικό μάθημα του 5^{ου} εξαμήνου) και το αντίστοιχο «Εισαγωγή στις Πρακτικές Ασκήσεις II» (υποχρεωτικό μάθημα του 6^{ου} εξαμήνου).

Κατά τον πρώτο κύκλο οι φοιτητές / φοιτήτριες προετοιμάζονται για την Πρακτική Άσκηση μέσω εκπαιδευτικών επισκέψεων σε κοινωνικούς φορείς της Πάτρας, παιάρνουν συνεντεύξεις από κοινωνικούς λειτουργούς που εργάζονται σε κοινωνικές οργανώσεις, μελετούν τα τοπικά κοινωνικά προβλήματα, συντάσσουν εργασίες, μελετούν το θεσμικό και νομικό πλαίσιο λειτουργίας των κοινωνικών οργανώσεων ώστε στο τέλος του κύκλου αυτού και στο πλαίσιο του μαθήματος «Εισαγωγή στις Πρακτικές Ασκήσεις II» να εκφράσουν την επιθυμία τους για επιλογή συγκεκριμένης κοινωνικής οργάνωσης για Π.Α.. Η δυνατότητα αυτή εντάσσεται στη λογική της φοιτητοκεντρικής επικέντρωσης της εκπαίδευσης στο ΤΕΠΕΚΕ και γίνεται με τη συμπλήρωση ειδικού ερωτηματολογίου όπου παρατίθενται οι κοινωνικές οργανώσεις της Πάτρας και οι αντίστοιχες θέσεις Π.Α..

Ο δεύτερος κύκλος περιλαμβάνει τα υποχρεωτικά μαθήματα «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I σε Κοινωνικές Δομές» (7^ο εξάμηνο), «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές» (8^ο εξάμηνο), καθώς και το προαιρετικό μάθημα Πρακτική Άσκηση σε Κοινωνικούς και Πολιτιστικούς Φορείς (Πρόγραμμα Πρακτικής Άσκησης, 8^ο εξάμηνο) που στοχεύει μέσα από καινοτόμες δράσεις να αυξήσει το κοινωνικό αποτύπωμα του ΤΕΠΕΚΕ στην τοπική κοινωνία και

να ενδυναμώσει τους δεσμούς του με ένα ευρύτερο σύνολο φορέων αναδεικνύοντας την αξία του πολιτισμού.

Σε σχέση με τα υποχρεωτικά μαθήματα του δεύτερου κύκλου Π.Α. αυτά περιλαμβάνουν δύο σκέλη:

Α) Την Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση I & II που πραγματοποιείται σε επιλεγμένες από το Τμήμα Κοινωνικές Υπηρεσίες / κοινωνικές οργανώσεις πρακτικής άσκησης τέσσερις (4) φορές την εβδομάδα για συνολικά 26 ώρες

Β) Την Εποπτεία που υποστηρίζει την Π.Α. και πραγματοποιείται εντός του ακαδημαϊκού ιδρύματος σε εβδομαδιαία βάση από μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ και επιστημονικούς συνεργάτες (Π.Δ. 407) ειδικότητας Κοινωνικού Λειτουργού. Η Εποπτεία είναι εξάωρη (6 ώρες) και ομαδική. Στο πλαίσιο της αξιοποιούνται ενεργητικές τεχνικές μάθησης, όπως ασκήσεις προσομοίωσης, παιχνίδια ρόλων, μελέτες περίπτωσης κ.α. με στόχο τη σύνδεση της θεωρίας με την πράξη και την ανατροφοδότηση των φοιτητών / φοιτητριών μέσα από διαδικασίες αναστοχασμού και αναπλαισίωσης.

Οι Π.Α. συντονίζονται από Επιτροπή Πρακτικών Ασκήσεων, στην οποία συμμετέχουν ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, το υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ του μαθήματος, τα εκάστοτε μέλη ΔΕΠ της επιτροπής, που ορίζονται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, μέλη ΕΔΙΠ που ορίζονται από τη Γ.Σ. του Τμήματος, καθώς και εκπρόσωποι των φοιτητών/φοιτητριών. Εγκρίνεται δε από τη Γ.Σ. του Τμήματος. Η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης είναι υπεύθυνη για την κατανομή των φοιτητών / φοιτητριών στις κοινωνικές οργανώσεις, τη σύναψη πρωτοκόλλων συνεργασίας με τις κοινωνικές οργανώσεις και την παρακολούθηση της εύρυθμης λειτουργίας της Π.Α. με γνώμονα το καλύτερο δυνατό εκπαιδευτικό αποτέλεσμα.

Οι υποχρεωτικές Π.Α. του δεύτερου κύκλου διεξάγονται αποκλειστικά εντός των ορίων του Δήμου Πατρέων της Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας και οι κοινωνικές οργανώσεις ανήκουν σε μια διευρυμένη κατηγοριοποίηση φορέων, όπως Μονάδες Υγείας, κοινωνικές υπηρεσίες της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, κοινωνικά προγράμματα της Περιφέρειας Δυτικής Ελλάδας, σχολικές μονάδες όλων των βαθμίδων εκπαίδευσης συμπεριλαμβανομένων και των μονάδων προσχολικής αγωγής του

υπουργείου Παιδείας, Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις και γενικά όλες οι κοινωνικές οργανώσεις που κατατάσσονται σε Τομείς Κοινωνικής Εργασίας με βάση το Προεδρικό Διάταγμα αρ.50 (ΦΕΚ23/26-01-1989).

4. Αναλυτική περιγραφή της Πρακτικής Άσκησης

4.1 Υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης κατά το 7^ο εξάμηνο

Η «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I σε Κοινωνικές Δομές» (7^ο εξάμηνο) διαρκεί συνολικά δεκατρείς εβδομάδες. Κάθε φοιτητής/τρια πραγματοποιεί τουλάχιστον 26 ώρες πρακτικής άσκησης σε κοινωνικές οργανώσεις που βρίσκονται στα γεωγραφικά όρια του Δήμου Πάτρας και 6 ώρες εποπτείας εντός του ακαδημαϊκού ιδρύματος. Η πραγματοποίηση της Π.Α. στις κοινωνικές οργανώσεις γίνεται τέσσερις (4) ημέρες την εβδομάδα (Δευτέρα, Τρίτη, Τετάρτη και Παρασκευή).

Οι φοιτητές/ φοιτήτριες στο πλαίσιο της Π.Α. έχουν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

- να τηρούν το ωράριο των 26 ωρών πρακτικής άσκησης, όπως αυτό έχει συμφωνηθεί με την εκάστοτε κοινωνική οργάνωση και τον εκπαιδευτικό του τμήματος (δικαιούνται να απουσιάσουν συνολικά 4 ημέρες από την πρακτική τους άσκηση και 2 φορές από τη διαδικασία της εποπτείας)
- να τηρούν τον κανονισμό λειτουργίας της κοινωνικής οργάνωσης
- να τηρούν γραπτά στοιχεία για την εργασία τους με τον τρόπο που η κοινωνική οργάνωση ορίζει
- να συνεργάζονται με την Διοίκηση της Κοινωνικής Οργάνωσης, τους κοινωνικούς λειτουργούς και το υπόλοιπο προσωπικό του φορέα Π.Α.
- να ενημερώνουν τον υπεύθυνο επαγγελματία της Κοινωνικής Οργάνωσης για όλες τις ενέργειες τους
- σε περίπτωση απουσίας να ενημερώνουν εγκαίρως την Κοινωνική Οργάνωση και να ρυθμίζουν τις εκκρεμότητές τους ώστε να μην ταλαιπωρούνται οι αφελούμενοι της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης

- να τηρούν τον κώδικα δεοντολογίας του επαγγέλματος του Κοινωνικού Λειτουργού
- Κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους, οι φοιτητές/φοιτήτριες πρέπει να βρίσκονται στην κοινωνική οργάνωση εγκαίρως και σε κάθε περίπτωση νωρίτερα από την έναρξη του ωραρίου λειτουργίας του σχολείου. Γενικότερα, πρέπει να τηρείται αυστηρά το ωράριο και το συμφωνημένο πρόγραμμα
- Οι φοιτητές/φοιτήτριες δεν προκαλούν με τη συμπεριφορά τους και δεν παρεμποδίζουν ή διαταράσσουν κατά κανένα τρόπο τη λειτουργία της κοινωνικής οργάνωσης (π.χ. καθυστερήσεις στις ώρες προσέλευσης, ρύπανση των χώρων, προκλητική εμφάνιση κτλ). Σε κάθε περίπτωση τηρούν σε απόλυτο βαθμό το καθηκοντολόγιο και τους κανόνες δεοντολογίας της κοινωνικής οργάνωσης
- Για οποιοδήποτε πρόβλημα που αφορά στην Π.Α., οι φοιτητές/φοιτήτριες απευθύνονται στον/στην Προϊστάμενο/η της εκάστοτε Κοινωνικής Υπηρεσίας, καθώς και στον/στην κοινωνικό λειτουργό που έχει οριστεί ως πρόσωπο αναφοράς
- Ο/Η φοιτητής / φοιτήτρια δύναται να απουσιάζει έως και τέσσερις μέρες από την Π.Α. στην κοινωνική οργάνωση και έως δύο φορές από τη διαδικασία της Εποπτείας
- Σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας λόγω έκτακτου συμβάντος για λόγους που οφείλονται στην κοινωνική οργάνωση και που δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις πρακτικής άσκησης, οι φοιτητές/ φοιτήτριες οφείλουν να αναπληρώσουν τις ημέρες πρακτικής άσκησης
- Με ευθύνη των φοιτητών / φοιτητριών τηρείται ημερολόγιο πρακτικής άσκησης στο οποίο στο τέλος κάθε εξαμήνου υπογράφει στην τελευταία σελίδα ο/η επαγγελματίας κοινωνικός λειτουργός/ κοινωνική λειτουργός που λειτουργεί ως πρόσωπο αναφοράς βεβαιώνοντας την τήρηση των κανόνων πρακτικής άσκησης με γνήσιο της υπογραφής του/της.
- Τα ημερολόγια πρακτικής άσκησης φυλάσσονται πολύ προσεκτικά, προκειμένου να χρησιμοποιηθούν και για το επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο

(σε περύπτωση που οι σελίδες δεν είναι αρκετές, μπορούν να προστεθούν μετά την τελευταία σελίδα). Στο ημερολόγιο πρακτικής άσκησης απαιτείται να μπει φωτογραφία στο σημείο που υποδεικνύεται, ενώ παραδίδονται στον υπεύθυνο της Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές» (8^ο εξάμηνο)

4.2 Υλοποίηση της Πρακτικής Άσκησης κατά το 8^ο εξάμηνο

Η «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές» (8^ο εξάμηνο) πραγματοποιείται κατά τον ίδιο τρόπο, όπως παραπάνω. Η διαφορά της σε σχέση με την «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I» έγκειται στο γεγονός πως οι φοιτητές / φοιτήτριες υποχρεούνται να τοποθετηθούν σε διαφορετική κοινωνική οργάνωση προκειμένου να αποκομίσουν όσον το δυνατόν περισσότερες εργασιακές εμπειρίες. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον τεκμηριωμένα συντρέχουν σοβαροί λόγοι δύναται να παραμείνουν στην ίδια οργάνωση και αυτό κατόπιν εισήγησης του υπεύθυνου εκπαιδευτικού Π.Α. και απόφαση της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης.

4.3 Προϋποθέσεις επιλογής Κοινωνικών Οργανώσεων στο πλαίσιο της Πρακτικής Άσκησης β κύκλου

Προκειμένου μια κοινωνική οργάνωση να επιλεγεί ως πλαίσιο (φορέας) Π.Α. φοιτητών / φοιτήτριών της κατεύθυνσης Κοινωνικής Εργασίας θα πρέπει να υπάρχουν οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- Να διαθέτει οργανωμένη Κοινωνική Υπηρεσία και να απασχολεί τουλάχιστον έναν / μια κοινωνικό λειτουργό / κοινωνική λειτουργό
- Να παρέχει ένα περιβάλλον στο οποίο οι φοιτητές / φοιτήτριες να γίνονται θετικά αποδεκτοί και να ενθαρρύνεται η μάθηση τους.
- Να παρέχει επαρκή μέσα που σχετίζονται με την εργασία των φοιτητών / φοιτήτριών, όπως γραφείο, τηλέφωνο, πρόσβαση σε αρχεία και ό,τι άλλο κατά περύπτωση κρίνεται απαραίτητο προκειμένου να ασκήσουν την

Κοινωνική Εργασία σύμφωνα με τη δεοντολογία του επαγγέλματος και με απόλυτο σεβασμό στα προσωπικά δεδομένα και στην αξιοπρέπεια των αφελούμενων της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης

- Να δεσμεύεται για τη διοικητική παρακολούθηση και την ανάθεση έργου στους φοιτητές / στις φοιτήτριες που πραγματοποιούν την Π.Α. και να ορίσει έναν/μια επαγγελματία κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της οργάνωσης, που θα είναι υπεύθυνος/η για την παρακολούθηση του έργου και ο οποίος/η οποία θα λειτουργεί ως πρόσωπο αναφοράς με τον υπεύθυνο εκπαιδευτικό Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ
- Να γνωστοποιεί εγγράφως στην Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης του ΤΕΠΕΚΕ τον Σεπτέμβριο εκάστου ακαδημαϊκού έτους τις θέσεις Πρακτικής Άσκησης για ολόκληρο το ακαδημαϊκό έτος, καθώς και το ονοματεπώνυμο του/της κοινωνικού λειτουργού που θα λειτουργεί ως σύνδεσμος ανάμεσα στην Κοινωνική Οργάνωση Π.Α. και το ΤΕΠΕΚΕ. Η γνωστοποίηση αυτών των στοιχείων θα γίνεται κατόπιν διατύπωσης γραπτού αιτήματος από το ΤΕΠΕΚΕ (υπεύθυνος μαθήματος ή Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης) και θα είναι στο πλαίσιο υπογραφής ετήσιων πρωτοκόλλων συνεργασίας.
- Να εξασφαλίζει το απαραίτητο πλαίσιο υγιεινής και ασφάλειας για την παραμονή των φοιτητών/ φοιτητριών στους χώρους της Κοινωνικής Οργάνωσης
- Να προωθεί την ενεργό εμπλοκή των φοιτητών / φοιτητριών σε κοινωνικές δράσεις
- Να επιδεικνύει διάθεση συνεργασίας μέσα από τη διεξαγωγή συναντήσεων του/της εκάστοτε Προϊσταμένου/ης των Κοινωνικών Οργανώσεων και των κοινωνικών λειτουργών που θα λειτουργούν ως πρόσωπα αναφοράς στην αρχή, στη μέση και στο τέλος του εκάστοτε ακαδημαϊκού εξαμήνου για τον καλύτερο συντονισμό και την επίλυση των όποιων προβλημάτων. Οι συναντήσεις αυτές δύναται να διεξάγονται και με χρήση εξ αποστάσεως μεθόδων μέσω του διαδικτύου, αλλά και με φυσική παρουσία. Οι συναντήσεις αυτές θα γίνονται κατόπιν σχετικής πρόσκλησης του υπεύθυνου εκπαιδευτικού για την Π.Α. του ΤΕΠΕΚΕ

- Ο υπεύθυνος εκπαιδευτικός της Π.Α. σε συνεργασία με την Επιτροπή Π.Α. οφείλει στο τέλος εκάστου ακαδημαϊκού έτους να αποστέλλει ευχαριστήρια επιστολή τόσο στη Διοίκηση της εκάστοτε Κοινωνικής Οργάνωσης όσο και στους / στις κοινωνικούς λειτουργούς που λειτούργησαν ως πρόσωπα αναφοράς ως ελάχιστη αναγνώριση της συνεισφοράς τους στην εκπαιδευτική διαδικασία.

5. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση των φοιτητών είναι ατομική και συνεχής και διαμορφώνεται από:

- ✓ Το Ημερολόγιο Πρακτικής Άσκησης που τηρούν οι φοιτητές για την εργασία τους στην κοινωνική οργάνωση
- ✓ Τις εργασίες που θα παραδώσουν ή παρουσιάσουν κατά τη διάρκεια του εξαμήνου
- ✓ Την αξιολόγηση του Κοινωνικού Λειτουργού της κοινωνικής οργάνωσης και
- ✓ Την αυτό-αξιολόγηση του φοιτητή / της φοιτήτριας

Για τον τελικό βαθμό υπεύθυνο είναι το εκάστοτε μέλος ΔΕΠ, που έχει την ευθύνη της Π.Α. συνολικά.

7. Καθήκοντα κοινωνικών λειτουργών της κοινωνικής οργάνωσης ως προσώπων αναφοράς

Τα καθήκοντα των κοινωνικών λειτουργών που θα λειτουργούν ως πρόσωπα αναφοράς μεταξύ κοινωνικής οργάνωσης και ΤΕΠΕΚΕ καθορίζονται από το εκάστοτε Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Π.Σ.) που υπογράφεται κάθε χρόνο και πριν την έναρξη της Π.Α. μεταξύ του ΤΕΠΕΚΕ και κοινωνικών οργανώσεων.

8. Επικοινωνία

Η επικοινωνία μεταξύ φοιτητών/φοιτητριών γίνεται μέσω του e-class των μαθημάτων «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία I σε Κοινωνικές Δομές» & «Πρακτική Εργαστηριακή Άσκηση - Εποπτεία II σε Κοινωνικές Δομές». Οι σχετικοί ηλεκτρονικοί σύνδεσμοι δεν έχουν ακόμα δημιουργηθεί, καθώς η Π.Α. στην

κατεύθυνση της Κοινωνικής Εργασίας του ΤΕΠΕΚΕ θα ξεκινήσει από το επόμενο ακαδημαϊκό έτος 2022-2023. Στο eclass των παραπάνω μαθημάτων θα υπάρχουν:

- Λίστα με τις κοινωνικές οργανώσεις
- Ερωτηματολόγιο επιλογής κοινωνικής οργάνωσης για το 7^ο και 8^ο εξάμηνο
- Φύλλο Ημερολογίου Πρακτικής Άσκησης σε μορφή word το οποίο οι φοιτητές θα αναπαράγουν, θα το συμπληρώνουν ηλεκτρονικά και θα το τυπώνουν στο τέλος του 7^{ου} εξαμήνου για να υπογραφεί από τον/την κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της οργάνωσης. Στο τέλος της Π.Α. του 8^{ου} εξαμήνου και αφού υπογραφεί πάλι από τον/την κοινωνικό λειτουργό/ κοινωνική λειτουργό της οργάνωσης θα το τυπώνουν και θα το συρράβουν σε ενιαία μορφή προκειμένου να το παραδώσουν στο υπεύθυνο μέλος ΔΕΠ της Πρακτικής Άσκησης.
- Πίνακες με τις τοποθετήσεις των φοιτητών/φοιτητριών στις κοινωνικές οργανώσεις
- Χρήσιμο εκπαιδευτικό ή άλλο υλικό
- Ανακοινώσεις του υπεύθυνου Π.Α.

Οι φοιτητές/φοιτήτριες οφείλουν να παρακολουθούν τις ανακοινώσεις που αφορούν στην Π.Α. ώστε να έχουν έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωση. Η Επιτροπή Π.Α. προχωρά σε ατομική ενημέρωση μόνο όταν πρόκειται για κάποιο σημαντικό ζήτημα ή αφορά απάντηση σε γραπτό αίτημα. Για σοβαρά και προσωπικά θέματα οι φοιτητές/φοιτήτριες μπορούν να απευθύνονται στον υπεύθυνο Π.Α. ή σε μέλη ΕΔΙΠ ή σε εξωτερικούς συνεργάτες, που έχουν σχετική αρμοδιότητα με απόφαση της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης.

Σε περίπτωση απουσίας από την Π.Α. οι φοιτητές / φοιτήτριες οφείλουν να ενημερώσουν με μήνυμα στο e-class του μαθήματος τον υπεύθυνο της Π.Α. όσο και τον/την κοινωνικό λειτουργό/κοινωνική λειτουργό της κοινωνικής οργάνωσης, που λειτουργεί ως πρόσωπο αναφοράς.